

Spis treści

CZEŚĆ I

Wprowadzenie	13
Wytyczone trakty, zagmatwane ścieżki.....	14
Wśród krajowców.....	18
Problem praktyki.....	19
Przewodnicy i przyjaciele.....	22
Rozdział 1. Konceptualizacje szczerości współczesnej refleksji humanistycznej	24
Szczerość jako termin krytyczny.....	25
Ogród, który czasem przypomina zarośnięty las.....	27
Ranking szczerości.....	30
Prawda <i>ja</i> w teatrze życia społecznego.....	32
Punkty przecięć.....	35
Szczerość a teoria aktów mowy.....	37
Językowe gry w szczerość.....	40
Teoria emotywow.....	44
Pochwała rytuału.....	49
Od ekspresji do <i>performance</i>	51
Rozdział 2. Szczerość jako cnota moralna	54
Spółczesna inżynieria naturalnej przejrzystości.....	57
Wątpliwości.....	62
Słuchając harmonii sfer.....	64
Cnota z początku metaforyczna.....	68
Kwestia „smaku” do psalmów.....	70
Myszące posągi, milczący papier, odczarowany świat.....	76
Sztuka wrażliwości.....	82

„Jesteśmy tak przyzwyczajeni grać komedię wobec drugich, iż w końcu gramy komedię wobec samyh siebie”	84
„Ludzie słabi nie mogą być szczerzy”	88
O tej, która miała tyle siły, by całkowicie pójść za własnym rozumem	93

Rozdział 3. Szczerłość jako założenie komunikacyjne..... 96

„Wir” czy „pustynia” świata?	98
Jak przemawia serce	100
Dwie koncepcje komunikacji	105
Jak gdyby propozycja	109
Polityczne pożytki z autoanalizy	113
Dwór, salon, „wielki świat”	117
Jak działać mową	118
„By cię wysłuchano, musisz być słuchany z przyjemnością”	123
Mowa i zewnętrzność jako znak	127
Sztuka intelektualnej polifonii	131
Pęta intelektualnej polifonii	137
„Prawda zrodzona czystym przypadkiem, jak grzyb na łące, jest nic niewarta”	138
„Platon nie przypomina prawdy, a kwestią tutaj jest prawda”	140
Prywatny spór, przyjaciele, wielbiciele	144
Prawdomówność Hume’a, szczerłość Rousseau	147
Co nie śniło się filozofom	149
Sekretny lęk Louisy Stewart	151
Krwawa jednomyślność serc	155
Ostoja szczerłości	159

Rozdział 4. Strategia szczerłości w *Wyznaniach*

Jana Jakuba Rousseau	163
„Chodzi tu przecież o mój portret, a nie o jakąś książkę” ..	166
Powiedzieć wszystko	169

Dziewięć lat później	175
„Labirynt ciemny i bagnisty”. O wstydzie	178
Czego pismo nie przedstawia	185
Dowód ostateczny	189

CZEŚĆ II

Wprowadzenie. „Inny rytm przemian”	195
Wśród innych krajowców	200
Powszechna wszystkich przeciw wszystkim deklamacja	204
Sarmacki teatr życia publicznego	208
Od ‘szczerego szalbierza’ do ‘wylania serca’	213

Rozdział 1. Przemiany założeń komunikacyjnych w listownikach polskich z XVIII i początku

XIX wieku	220
O metodzie, czyli zakreślenie horyzontu	224
Książka jest mówcą	228
Model listu, model relacji	231
Chrześcijański stoicyzm formularny	234
Śmierć z miłości z folwarkiem w tle	236
Płecz, retoryka, ból	239
„Na przykład dany szkolnej młodzi”	243
Jak wprosić się w sąsiedzką przyjaźń	245
Społeczna dialektyka rozpaczy i troski	248
Sztuka życia w piśmie	254
„Walka o unowocześnienie języka polskiego”?	257
Bez słów hardych	260
Od przykładów użyc do reguł	265
Dla wszystkich, czyli dla aspirujących	270
Sztuka naturalności	272
Pisać, co podda myśl i czułość	275
Miara przyzwoitości	277
„Koperczaki”, „dramdzie”, treść	280
Szczery panegiryk	283

Nie ze zwyczaju, lecz chęci najgorliwszej	286
Piśmienne współprzeżywanie	288
Reguły przyzwoitości listowej	291
Potrzeba rozważgi	294
Siła wyznania	298

Rozdział 2. Tajność związku, szczerłość serc.

Strategie szczerłości w korespondencji filomatów	302
„Przyślę... lub nie...”	305
Między teorią a praktyką	309
„Sam przed sobą spowiadam się w szczerłości”	312
„Dobrze urodzeni” „bezpłaszczowi”, czyli opowieść dziewiętnastowieczna (wariacja studencka)	318
Być jak bursztyn przezroczystym	320
Szkody odkryte po czasie	323
Cukierki i głąski	327
Wallenrodyzm stosowany	330
Tajemnica korespondencji (dla wybranych)	334
Prawda otwarta, która u drugich gubi	338
Co wykracza poza wyznanie	343
Siła „obiektywnej” prawdy (starannie ukryta)	345
Laboratorium serca	348
„Piszę do ciebie, jak czuję”	352
Pragmatyczne założenie równości	356
„Chociaż się osobiście nie znamy...”	359
Narodziny realizmu psychologicznego?	361

Rozdział 3. Sentymentalizm i paradoksy szczerłości:

krąg korespondencyjny rodziny Juliusza Słowackiego	364
„Nie jestem tego przekonania, co wszyscy i co tu na to robić?”	367
O awansie społecznym... nieco inaczej	372
Kłopoty z majorem	374
„Nie mogę rozdystygować moich uczuć”	377

Jak przeżywać spleeny (z uwzględnieniem różnic genderowych).....	379
Miła melancholia	382
Przyjemność i kompulsja	385
Jak przechowywać listy sentymentalne.....	389
Towarzyskie rozkosze wspólnego milczenia	392
Paryskie Wilno, genewski Krzemieniec	398
Szczęście krótkie, ale prawdziwe	404
Między codziennością a otchłanią.....	406
Bezlitosność	412
Dobry ton	415
Szczerość i wytwarzanie intymności	419
„Delikatna scena” na dwa głosy	423
Poza ekspresję	427
Zakończenie	429
Bibliografia	432
Indeks nazwisk	447
Indeks rzeczowy	454